

ANONİM ŞİRKETLER İLE TARIM VE SATIŞ KOOPERATİFLERİ VE ÜST KURULUŞLARININ DENETLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsamı

MADDE 1 – (1) bu yönetmeliğin amacı, bağımsız denetime tabi olmayan anonim şirketler ile tarım satış kooperatifleri ve bu kooperatiflerin bağımsız denetime tabi olmayan üst kuruluşlarının denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar ile denetim yapacak denetçilerin niteliklerine, uyacakları etik ilkelere, görev ve yetkilerine, seçilmelerine, görevden alınmalarına veya ayrılmalarına; denetimin ve denetim raporlarının içeriğine ve raporun genel kurula sunulmasına ilişkin hususları düzenlemektir. (2) Bu Yönetmelik, bağımsız denetime tabi olmayan anonim şirketler ile 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun kapsamındaki kooperatifler ve bu kooperatiflerin bağımsız denetime tabi olmayan üst kuruluşlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 13/1/2011 tarihli [6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesinin beşinci fıkrasına](#) dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığının, b) Esas sözleşme: Anonim şirketlerde esas sözleşmeyi, kooperatiflerde ana sözleşmeyi, c) Finansal tablolar: Bilanço ve gelir tablosunun, ç) Genel Kurul: Anonim şirketler ile kooperatiflerin genel kurulunu, d) Kanun: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu, e) Kooperatif: 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunda tanımlanan tarım satış kooperatifleri ile bağımsız denetime tabi olmayan üst kuruluşlarını, f) Ortak: Anonim şirketlerde pay sahiplerini, kooperatiflerde ortakları, g) Şirket: Kanunun 397 nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bu Yönetmelik kapsamında denetime tabi olan anonim şirketler ile kooperatifleri, h) TÜRMOB: Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Müşavirler Odaları Birliği, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetime Tabi Şirketler ve Denetime İlişkin Genel Esaslar Denetime tabi şirketler

MADDE 4 – (1) Bakanlar Kurulu tarafından bağımsız denetime tabi olduğuna karar verilenler dışında kalan anonim şirketler ile kooperatifler, bu Yönetmelik uyarınca denetime tabidir. (2) Bu Yönetmelik uyarınca denetime tabi olduğu halde söz konusu denetimi yaptırmayan şirketlerin finansal tabloları ve yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmündedir.

Denetimin konusu

MADDE 5 – (1) Şirket muhasebe kayıtları ile finansal tablolarının; şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam anlaşılabilir, karşılanabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde yansıtış yansıtmadığı ve gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık yansıtacak şekilde çıkarılıp çıkarılmadığı hususları denetimin konusudur. Finansal tablolarda hilelerden kaynaklanan yanlışlarının ya da hatalardan kaynaklanan önemli yanlışlarının olup olmadığı ve finansal tabloların ilgili mevzuat uyarınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı hususları da denetlenir. (2) Şirketlerin hesap

dönemi içerisindeki faaliyet ve işlemleri ile yıllık faaliyet raporunun; esas sözleşmeye genel kurul kararlarına ve ilgili mevzuata uygunluğu da denetçi tarafından denetlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetçilerin Niteliklerine İlişkin Şartlar Denetçilerin nitelikleri

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca denetim faaliyeti yürütebilmek için; a) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak, b) Kamu haklarından mahrum bulunmamak, c) 26/9/2004 tarihli 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile, kasten işlenen bu suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar. Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve kaçakçılık suçlarından ve Kanunda ve 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununda sayılan suçlardan mahkum olmamak, ç) Türkiye’de yerleşik olmak, d) En az lisans düzeyinde diploma sahibi olmak kaydıyla, 1/6/1989 tarihli 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümleri uyarınca ilgili meslek odasına kayıtlı serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir unvanına haiz olmak ya da anılan Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen müteakabiliyet esaslarına ve diğer hükümlere uygun olarak yabancı ülkelerde denetim yetkisi sağlayan belge sahibi olmak, e) Bu Yönetmelik uyarınca yapılacak denetime ilişkin eğitim programını tamamlamak ve sonrasında yeterliliğin korunması amacıyla düzenlenecek eğitimlere en az beş yılda hiç katılmak, şarttır. (2) Birinci fıkranın (e) bendinde belirtilen eğitimlere ilişkin program, TÜRMOB tarafından hazırlanarak Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle bu kuruluş tarafından uygulanır. Bakanlık, gerekli durumlarda eğitim programını doğrudan hazırlayabileceği gibi, eğitimin bir başka kuruluşça yapılmasını da öngörebilir. (3) Eğitim programına tamamlayanlara, eğitimi düzenleyen kuruluş tarafından katılım belgesi verilir. (4) Kamu Gözetim, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından bağımsız denetçi olarak yetkilendirilenler hiçbir şart aranmaksızın bu Yönetmelik uyarınca denetim faaliyeti yürütebilir.

Denetçi listesi ve listeden çıkarılma

MADDE 7 – (1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından bağımsız denetçi olarak yetkilendirilenler hariç olmak üzere bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesi uyarınca denetçi olabilecek kişiler ve bunların iletişim bilgilerinin yer aldığı denetçi listesi TÜRMOB veya Bakanlıkça gerekli görülmesi durumunda Bakanlık tarafından tutulur ve bu liste, listeyi tutan kurumun internet sitesinde ilan edilir. Listenin güncel halinin tutulması ve yayımlanması listeyi tutan kanunun sorumluluğundadır. (2) Bu Yönetmelik uyarınca denetim faaliyeti yürütecek denetçilerden; a) Bu Yönetmelik 11 inci maddesine aykırı şekilde davranıldığı, b) Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine aykırı olarak Kanun uyarınca adli veya idari ceza öngörülen bir hususu tespit etmesine rağmen yetkili makamlara iletmediği, c) Denetim raporlarını bu Yönetmeliğin 25 inci maddesine uygun hazırlamadığı, süresi içinde tamamlamadığı veya hazırladığı raporları usulüne uygun sunmadığı, tespit edilenler, bu Yönetmeliğin 8 inci maddesi uyarınca oluşturulan komisyonun kararı üzerine birinci fıkrada öngörülen listeden iki yıl süre ile çıkartılır. Bu fiilleri listeden çıkarılma tarihinden itibaren beş yıl içinde ikinci kez işleyenler ise aynı usule listeden süresiz olarak çıkarılırlar. (3) Bu Yönetmeliğin uyarınca denetim faaliyeti yürütecek denetçilerden; a) Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde düzenlenen sır saklama yükümlülüğüne aykırı hareket ettiği, b) Gerçeğe aykırı ve yanıltıcı denetim raporu düzenlediği, kesinleşmiş mahkeme kararı ile tespit edilenler doğrudan ve süresiz olarak birinci fıkrada öngörülen listeden çıkartılır. (4) Listedene geçici olarak çıkarılanlar listeden çıkarıldığının tebliğ edilmesinden itibaren

iki yıl için sürekli olarak çıkarılanlar ise listeden çıkarıldığı için tebliğ edilmesinden itibaren süresiz olarak denetim faaliyetinin bulunamazlar. Ancak, bunlar devam eden denetim işlerini tamamlamak üzere sınırlı olarak faaliyetlerine devam edebilirler. (5) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen nitelikleri taşımadığı halde denetim faaliyeti yürüttüğü sonradan anlaşılanlar ile söz konusu nitelikleri kaybedenler listeyi tutan kurum tarafından birinci fıkrada öngörülen listeden çıkarılır. Bu kişiler gerekli nitelikleri sağladıkları takdirde tekrar listeye dahil edilirler. Listenin Bakanlıkça tutulması halinde serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir unvanlarına kaybedenler, listeden çıkarılmalarını teminen TÜRMOB tarafından unvanın, kaybedilmesinden itibaren beş gün içinde Bakanlığa bildirilir.

Komisyon

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen listeden çıkarılma kararları, Bakanlık; İç Ticaret Genel Müdürlüğüne bağlı olduğu Müsteşar Yardımcısının başkanlığında İç Ticaret Genel Müdürü, Kooperatifçilik Genel Müdürü, 1. Hukuk Müşaviri ile TÜRMOB Başkanından oluşan komisyon tarafından alınır. (2) Komisyon, üyelerin çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde listeden çıkarılmasına kararı verildiği kabul edilir. Komisyon gerekli görmesi halinde denetçilerden ve/veya denetim faaliyeti yürüttükleri şirketlerden bilgi ve belge talep edebilir. Bu talebin karşılanması zorunludur. (3) Komisyonunun sekreteryaya işlemleri ile toplantıya çağrı işlemleri İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetçilerin Uyacakları Etik İlkeler Şüphencilik

MADDE 9 – (1) Denetçiler, finansal tablo ve diğer finansal bilgilerin doğru olmayan hususlar içerebileceğini dikkate alarak, denetimini, şüphencilik anlayışıyla planlayarak yürütürler.

Tarafsızlık ve dürüstlük

MADDE 10 – (1) Denetçiler, denetim çalışmalarında şirket yönetim kurulunun veya ilgili diğer kişilerin etkisinde kalmadan denetimi dürüst ve tarafsız bir şekilde yürütmek zorundadır. (2) Denetçiler; a) Ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarından uzak kalmak, b) Dürüstlük ve tarafsızlıkların etkileyebilecek hiçbir müdahaleye imkan vermemek, c) Denetim sonucunda ulaştıkları görüşlerini, başkalarının doğrudan veya dolaylı çıkarlarının düşünmeksizin raporlarında açıklamak, zorundadırlar. (3) Denetçilerin, tarafsızlıklarına tehdit eden unsurlar ile bunların karşı oluşturulan önlem mekanizmalarına hazırlayacakları raporda belgeleriyle birlikte yer vermeleri zorunludur.

Tarafsızlığı ortadan kaldıran durumlar

MADDE 11 – (1) Kanununun 40 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile (a) ila (b) bentleri hükümleri ve üçüncü fıkrası hükmü bu Yönetmelik uyarınca denetim yapacak denetçiler hakkında da uygulanır.

Özen ve titizlik

MADDE 12 – (1) Denetçiler, denetimin planlanması, yürütülmesi, sonuçlandırılması ve denetim sonucunda düzenlenecek raporların hazırlanması safhalarında gerekli dikkat ve özeni göstermek zorundadırlar. (2) Denetçi, denetim faaliyetini gerektiği şekilde planlamak, program yapmak, yeterli miktarda, uygun nitelikte ve güvenilir kanıt toplayarak inceleme yapmak, finansal tablolar ve diğer denetim konuları hakkında dürüst ve doğru bir yargıya ulaşmak ve görüşünü, özen ve titizlikle düzenleyeceği denetim raporunda açıklamak zorundadır.

Sır saklama yükümlülüğü

MADDE 13 – (1) Denetçiler ve denetçinin yanında çalışanlar ile denetçiye dışardan hizmet verenler, faaliyetleri sırasında öğrendikleri denetleme ile ilgili olan iş ve işletme sırlarını izinsiz olarak açıklayamazlar, bu sırları kendilerinin veya üçüncü kişilerin menfaatlerine kullanamazlar. (2) Kamuyu aydınlatma amacıyla mevzuat gereği yapılan ilan ve duyurular sır sayılmaz. (3) Her türlü adli veya idari inceleme ve soruşturma hallerine ilişkin olarak, sır sayılan bilgilerin yetkililere verilmesi sır saklama yükümlülüğüne aykırılık oluşturmaz.

Faaliyet sınırlamaları ve reklam yasağı

MADDE 14 – (1) Bu yönetmelik uyarınca denetim yapacak kişiler, denetimini yaptıkları şirketlerin faaliyet konuları ile ilgili ticari faaliyetlerde bulunamaz, bu konularda faaliyet gösteren ticari teşekküllerde yönetici olamaz; iş elde etmek için reklam yapamazlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetçilerin Yetkileri, Görev ve Sorumlulukları Denetçilerin yetkileri

MADDE 15 – (1) Denetçiler; a) Şirket yönetim kurulundan ve bu kurulun bilgisi dahilinde diğer şirket görevlilerinden, ilgili mevzuata uygun bir denetim için gerekli olan bütün bilgilerin kendilerine verilmesini ve dayanak oluşturabilecek belgelerin sunulmasını istemek, b) Şirket yönetim kurulundan, finansal tabloların ve yıllık faaliyet raporunun düzenlenip onaylanarak gecikmeksizin tarafına ibrazını talep etmek, c) Şirketin defterlerini, yazışmalarını, belgelerini, varlıklarını, borçlarını, kasasını, kıymetli evrakına ve envanterini incelemek, ç) Şirket yönetim kurulundan denetim çerçevesinde gerekli imkanların sağlanmasını istemek, d) Şirket genel kurul toplantılarına, katılarak, denetim faaliyetini ve sonuçlarını ilgilendiren konularda açıklamalarda bulunmak, yetkilerine sahiptirler. (2) Denetçilerin bu Yönetmelikte yer alan denetim yetkileri sınırlandırılmaz.

Denetçilerin görev ve sorumlulukları

MADDE 16 – (1) Denetçiler ve bunların yardımcıları; a) Denetimlerini, Kanunu, bu Yönetmeliğe, denetçiliğe gerekleriyle etiğine uygun bir şekilde ve özenle gerçekleştirmekle, b) Denetimi, dürüst ve tarafsız bir şekilde yapmakla, c) Sır saklamakla ve denetleme ile ilgili olan iş ve işletme sırlarını izinsiz olarak kullanmamakla, ç) Genel kurul toplantılarına iştirak etmek ve denetim faaliyetini ve sonuçlarını ilgilendiren konularda genel kurula açıklamalarda bulunmakta, d) Denetim sözleşmesinin feshi halinde, yeni denetçiye verilmek üzere, fesih tarihine kadar elde ettiği sonuçları bir rapor haline getirerek yönetim kuruluna vermekle, e) Denetim sonuçlarını içeren raporunu ve varsa sözleşmesi feshedilmiş denetçilerin elde ettikleri sonuçlara ilişkin raporları genel kurula sunulmak üzere yönetim kuruluna vermekle, f) Kanun uyarınca adli veya idari ceza öngörülen bir hususu tespit ettiklerinde gecikmeksizin yetkili makamlara iletmekle, görevli ve sorumludurlar. (2) Kanunun bağımsız denetçinin sorumluluğuna ilişkin hükümleri, bu Yönetmelik uyarınca denetim yapacak denetçilere de kıyasen uygulanır. Bu kapsamda denetçiler, görevlerinin yerine getirilmesinde kusurlu hareket ettikleri takdirde, hem şirkete hem de ortaklar ile şirket alacaklarına karşı verdikleri zararlardan sorumludur. (3) Denetçilerin, ihmal ile veya kasten, denetimi dürüst ve tarafsız bir şekilde yapmaması, sır saklamakla yükümlülüğüne veya birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerine aykırı hareket etmesi hallerinde Kanunun 404 üncü maddesi hükmü uygulanır.

Şirketlerin yükümlülükleri

MADDE 17 – (1) Denetlenen şirketin yönetim kurulu, bu Yönetmeliğin 15 inci maddesi uyarınca denetim için talep edilen bilgi ve belgeleri gecikmesizin denetçiye vermekle yükümlüdür. (2) Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca yönetim kurulan sunulan rapor, derhal seçilen yeni denetçiye verilir.

Denetçi tarafından yapılacak denetim faaliyetleri

MADDE 18 – (1) Denetçi finansal tabloların gerçeğe uygun, doğru ve dürüst şekilde hazırlandığına ilişkin görüş oluşturabilmek amacıyla denetimi planlar, yeterli miktarda, uyum nitelikte ve güvenilir kanıt toplar ve finansal tablolar ile diğer denetim konuları hakkında dürüst ve doğru bir yargıya ulaşır. (2) Denetim planlarının hazırlanmasına ve denetim yürütülmesinde risk unsurları öncelikle dikkate alınır. Risk düzeyinin yüksek olduğu sonucuna varılan alanlarda denetim faaliyetleri artırılır. Risk düzeyinin düşük olduğu durumlarda yeterli kanıt elde etmek şartıyla denetim faaliyetleri sınırlı düzeyde gerçekleştirilebilir. (3) Denetçiler şirketin iş ve faaliyetlerinin esas sözleşmeye, genel kurul kararlarına ve ilgili mevzuata uygun olup olmadığına denetler ve düzenleyeceği raporda yaptığı bu denetimin sonucuna ilişkin görüşünü belirtir. (4) Denetçi, özellikle aşağıdaki görevleri yerine getirmekle yükümlüdür: a) Kanunda sayılan ticari defterlerin usulüne uygun bir şekilde tutulup tutulmadığını, gerekli onayların yaptırılıp yaptırılmadığını incelemek, b) En az üç ayda bir şirket faaliyetleri hakkında bilgi edinmek ve gerekli kayıtların düzenli bir biçimde tutulmasını sağlamak amacıyla şirket defterlerini ve diğer evrakını incelemek, c) EN az üç ayda bir şirket kasasının, banka hesaplarının ve şirkette bulunan kıymetli evrakın muhasebe kayıtları ile mutabakatını kontrol etmek, ç) Hileli veya hatalı finansal raporlamaya veya şirket iş veya işlemlerinde usulsüzlüğe neden olabilecek risk unsurlarını belirlemek ve bu unsurları düzenli aralıklarla kontrol etmek, d) Şirketin gerçekleştirildiği olağandışı iş ve işlemlerin esas sözleşmeye, genel kurul kararlarına ve ilgili mevzuata uygunluğunu kontrol etmek, e) Yıllık faaliyet raporlarının ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığını kontrol etmek f) Envanter işlemlerini kontrol etmek ve gerektiğinde bu işlemlere nezaret etmek, g) Ortakların Kanuna uygun bilgi edinme taleplerinin karşılanıp karşılanmadığını kontrol etmek, ğ) Ortaklarla ilgili iş ve işlemlerde eşitlik ilmesine uygun davranılıp davranılmadığını kontrol etmek, ı) Şirket sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığını veya şirketin borcu batık olup olmadığını kontrol etmek, sermaye karşılıksız kalmışsa karşılıksız kalan tutar belirlemek. i) Şirketle işlem yapma, şirkete borçlanma ve rekabet yasağı gibi yasaklara aykırı işlemlerde bulunulup bulunulmadığını incelemek. j) Sermaye taahhüt borcunun esas sözleşmeye ve ilgili mevzuata uygun olarak yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmek ve bu borcu yerine getirmeyenler ile borcun tutarının tespit etmek, k) Genel Kurulun devir ve terk edemeyeceği görev ve yetkilerin yönetim kurulunca kullanılıp kullanılmadığını incelemek, (5) Denetçiler, kooperatiflerin denetiminde aşağıdaki görevleri de yerine getirmekle yükümlüdürler: a) Kooperatifin iş planlarına, ürün alım ve değerlendirme işlemlerine, ürün alım bedelini hesaplama ve ödeme şekline, kredi kullanmalarına, yatırımlarına, gelir gider farklarının dağıtımlarına ve giderlerin paylaşımına ilişkin hususlarda esas sözleşmeye uygun hareket edilip edilmediğini incelemek, b) Yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif görevlilerinin ticari muamele ve bağdaşmayan görev yasağına uyup uymadıklarını incelemek, c) Ortaklar cetvelindeki ortakların genel kurula katılma hakkına sahip olup olmadıklarını incelemek, ç) Yönetim kurulu üyelerinin yönetim kuruluna seçilme şartlarını taşıyıp taşımadığını araştırmak. (6) Denetçiler yaptıkları denetim faaliyetleri esnasında şirket, ortaklar veya alacaklılar aleyhine telifisi güç veya imkansız sonuçlar doğuracak bir hususu tespit ettiklerinde konuyu derhal yönetim kurulan yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bu hususa denetim raporunda ayrıca yer verilir.

Denetim teknikleri

MADDE 19 – (1) Denetçiler, aşağıdaki tekniklerin bir kısmını veya hepsini ya da bunların benzer diğer denetim tekniklerini kullanarak yeterli ve gerekli kanıtları toplar. a) Varlık incelemesi: Şirketlerin bilançosunda kayıtlı dönemi ve duran varlıkların, fiilen bulunup bulunmadığının ve mevcudiyeti saptanan varlıkların şirkete ait olup olmadığının doğrulanması işlemidir. b) Gözlem: Bazı kanıtların elde edilmesi sürecinde, denetçinin hazır bulunması ve bu sürece nezaret etmesidir. c) Doğrulama:

Denetçinin, şirket dışındaki kaynaklardan doğrudan doğruya ya da şirket aracılığıyla yazılı bilgi almasıdır. ç) Bilgi toplama: Denetçinin, denetim sürecinde ilgililerden yazılı veya sözlü olarak bilgi almasıdır. d) Kayıt sisteminin kontrolü: Örneklemeler yoluyla kaynak belgelerin seçilmesi ve bu belgelerden hareketle muhasebe kayıt ortamında detaylı inceleme yapılarak işlemlerle ilgili kayıtların doğruluğunun araştırılmasıdır. c) Hesaplama: Şirkete ait hesaplamaların denetçi tarafından doğrulanmasıdır. f) Belge incelemesi: İşlemlerle ilgili tüm kayıt ve belgelerin ayrıntılı olarak incelenmesidir. g) Örnekleme: İşlemler grubu içerisindeki kalemlerin bütünü hakkında bilgi edinilebilmesi için bu grup içerisinde yer alan azı kalemlerin seçilerek incelemeye alınmasıdır.

ALTINCI BÖLÜM

Denetçinin Seçimi ve Azli Denetçinin seçimi

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca denetime tabi olan şirketlerde, bir hesap dönemi için görev yapmak üzere bir veya daha çok denetçi bulunur. Denetçi sayısı üçten fazla olamaz. Birden çok olan denetçiler grup oluşturur. Denetim grubu, raporunun müştereken düzenler. Görüş ayrılığı olması durumunda denetçiler ayrı ayrı rapor düzenleyebilir. (2) Denetçiler, kuruluşun esas sözleşmeyle, sonraki dönemlerde genel kurul kararı ile görev yapacağı hesap döneminin ilk üç ayı içerisinde, kooperatiflerde ise altı ayı içerisinde bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen listede yer alanlar veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurunca yetkilendirilen bağımsız denetçiler arasında seçilirler. Genel kurul, denetçinin görevi kabul etmemesi veya herhangi bir sebeple boşalması halinde kalan sürede görev yapmak üzere yedek denetçiyi de seçebilir. (3) Denetçi bir kişi ise onun birden fazla ise en az ikisinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması şarttır. (4) Aynı denetçi bir şirkete en fazla beş hesap dönemi üst üste seçilebilir, Beş hesap dönemi üst üste görev yapar denetçi, aradan bir hesap dönemi geçmedikçe aynı şirkette tekrar denetçi olarak seçilemez.

Denetçinin görevden alınması

MADDE 21 – (1) Denetçiler haklı sebeplerin varlığı halinde genel kurul kararıyla görevden alınabilir. Denetçinin bu Yönetmelikte belirlenen şartlara ve ilkelere uymaması görevini ihmalen veya kasten yerine getirmemesi, mevzuat hükümlerine aykırı olarak şirketin faaliyetlerin aksatacak davranışlarla bulunması ve benzeri sebepler haklı sebep sayılır.

Denetçiliğin boşalması

MADDE 22 – (1) Bir denetçinin ölümü, çekilmesi, bir maniden dolayı görevinin yerine getiremeyecek durumda olması, hacir altına alınması, tarafsızlığının ortadan kalkması veya bu Yönetmelikte belirlenen şartlardan birini kaybetmesi gibi sebeplerle denetçiliğin boşalması ve varsa yedek denetçinin de denetim görevini herhangi bir sebeple yerine getirmesinin mümkün olmaması halinde yönetim kurulu yeni denetçiyi seçmek üzere genel kurulu onbeş gün içerisinde olağanüstü toplantıya çağırır.

Denetçinin tescil ve ilanı

MADDE 23 – (1) Denetçinin seçimi ile görevden alınması veya ayrılması ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ilan ettirilir. Denetçinin tescilinde genel Kurul kararlarının tesciline ilişkin belgelere ilave olarak aşağıdaki belgeler ticaret sicili müdürlüğüne sunulur: a) Seçilen denetçinin bu görevi kabul ettiğine ilişkin yazılı beyan veya şirketle yapılan sözleşmenin bir örneği, b) Bu Yönetmeliğin 6 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen katılım belgesinin aslı ibraz edilmek kaydıyla bir örneği veya kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca verilen yetki belgesinin aslı ibraz edilmek kaydıyla bir örneği, (2) Yedek denetçi ancak denetçinin görevi kabul etmemesi veya herhangi bir sebeple denetçiliğin

boşalması durumunda ve birinci fıkradaki belgelerin ticaret sicili müdürlüğüne sunulması şartıyla denetçi olarak tescil edilebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim Raporu

Genel olarak

MADDE 24 – (1) Denetim raporu, denetçi tarafından bilanço gününü izleyen hesap döneminin şirketlerde ilk iki, kooperatiflerde ise ilk üç ayı içerisinde hazırlanır ve genel kurula sunulmak üzere yönetim kuruluna verilir. Yönetim kurulu, denetim raporunun genel kurul toplantısının en az on beş gün önce, şirketin merkez ve şubelerinde ortakların incelemesine hazır bulundurmakla yükümlüdür. (2) Denetim raporu ortakların denetim faaliyetleri ve sonuçları hakkındaki bilgilere tam ve doğru bir şekilde ulaşmasını sağlayacak ayrıntıda hazırlanır. Raporda yanıltıcı abartılı ve yanlış bizzat uyandırıcı, gerçeğe aykırı ifadelere yer verilemez. Raporda mümkün olan en basit kavram ve terimlere kullanılır, tereddüde neden olabilecek belirsiz ifadelerden kaçınılır. Teknik terim kullanılması gereken yerlerde, herkesin kolayca anlamasına imkan verecek şekilde açıklamalar yapılır (3) Denetçi, bu Yönetmelik uyarınca gerçekleştirdiği tüm denetim faaliyetlerine ilişkin düzenlemiş olduğu denetim planları, şirket yetkilileri ile birlikte düzenlenen tutanaklar gibi belgeleri ve tespit ettiği aykırılıklara ilişkin belgeleri denetim raporuna eklemek zorundadır.

Denetim raporunun asgari içeriği

MADDE 25 – (1) Denetim raporu asgari olarak aşağıdaki hususları içermelidir: a) Denetçiye, denetim yapılan şirkete ve hesap dönemin ilişkin bilgiler, b) Denetimin planlanmasının, risk takdirlerinin belirlenmesine ve yapılan denetim faaliyetlerine ilişkin açıklamalar, c) Şirketin finansal tablolarına ilişkin tespit ve değerlendirmeler ile denetçi görüşü, ç) Şirketin olağan dışı faaliyet ve işlemlerine ilişkin tespit ve değerlendirmeler, d) Genel olarak şirket faaliyetlerinin esas sözleşme, genel kurul kararları ve ilgili mevzuat karşısındaki durumu, e) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun ilgili mevzuat uygunluğuna ilişkin tespit ve değerlendirmeler. (2) Denetçi şirketin finansal tablolarına ilişkin görüşünde, finansal tabloların gerçeği dürüst aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılıp çıkarılmadığı hususunda net bir kanaat belirtir. Denetçinin ulaştığı kanaatin denetim raporunda yer verilen bilgi ve belgelerle uyumlu olması şarttır.

SEKİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Bakanlığın yetkisi

MADDE 26 – (1) Bakanlık, gerektiğinde bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemeye, ortaya çıkacak ihtilafları gidermeye ve denetime ilişkin standart ve ilkeleri belirlemeye yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre şirketlerin 31/12/2013 tarihinde veya özel hesap dönemi dolayısıyla daha sonraki bir tarihte sona erecek olan hesap denetimin denetleyecek denetçiler, Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içerisinde genel kurul tarafından seçilir ya da yönetim kurulu tarafından belirlenir ve ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir. (2) Bu maddede belirtilen dönem için görev yapacak denetçilerde, bu dönemle sınırlı olmak üzere Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen eğitim şartı aranmaz ve bunların tescilinde Yönetmeliğin 20 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen katılım belgesi istenmez. Bunun yerine Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Yeminli Mali Müşavir Ruhsatlarının asılları ibraz edilmek suretiyle örneğinin Sicil Müdürlüğüne verilmesi şarttır.

Yürürlük MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme MADDE 28 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.

DRAFT